

ÇİMDİKLEME YÖNTEMİ İLE ŞEKİLLENDİRME

Tarih boyunca, insanlığın gereksinimi sonucu ortaya çıkan seramikler ilk başta kap kacak olarak adlandırılırken zaman içerisinde kendi sanat ve bilim dalını oluşturmuştur. İlk üretilen basit seramik formlar, o günden bu yana estetik değerler kazanmış ve gelişmiştir. Geçmişten günümüze kadar gelişen bu formların şekillendirilmesinde seramik şekillendirme yöntemlerinden biri olan *çimdikleme yöntemi*, en temel şekillendirme yöntemlerinden biri olmuştur.

Bu yöntemde, elinizdeki çamuru hiçbir alet kullanmaksızın yalnız elinizin yeteneğiyle şekil, biçim ve form verilmesi yoluyla şekillendirmek mümkündür. Çimdikleme yöntemi ile ilgili en önemli nokta, elinizin aslında harika bir alet olduğudur; kişinin yaratıcı gücü ve ellerinin yeteneği duruma hâkimdir.

Çimdikleme yöntemi, çamur üzerinde nasıl hâkimiyet kurabileceğinize ve çamurun kıvamını anlamanıza yardımcı olacaktır. Bu yöntemde, sadece el kullanılarak şekillendirilmesinden dolayı çamura karşı bir hassasiyet ve duyarlılık geliştirilir. Basit bir tekniktir. Çünkü malzemeyi içgüdüsel bir şekilde ele alırsınız fakat yine de mükemmelleştirmek (rötuşlamak) zaman alacaktır.

Bir formun içini ve dışını birlikte düşünmeyi öğrenmek, bu yöntemde önemli bir unsurdur. Çimdikleme aynı zamanda dokunsal hassasiyeti öğretir. Bu dokunsal farkındalık, her alanda gelişim sağlar ve motor becerileri, el ve göz koordinasyonu açısından da önemli katkılar sağlar.

Çimdikleme yöntemi ile genellikle boyutları farklı küçük ve büyük çapta ürünler yapılabilir. Bu yöntem ile büyük parçalar yapılabileceği gibi çok ince cidarlı uygulamalar da şekillendirilebilir.

ÇİMDİKLEME YÖNTEMİYLE ŞEKİLLENDİRME

Yöntem Adı	Çimdikleme yöntemiyle şekillendirme
Yöntemin Amacı	<ul style="list-style-type: none">• Beyin fırtınası yapma• Zamanı dikkatli ve verimli kullanma• Tasarım, form ve kompozisyon oluşturma• Temel sanat ilkeleri ve temel tasarım öğelerini kavrama• Temiz ve titiz çalışma• El-göz koordinasyonu ile kili şekillendirme• İnce motor becerilerini geliştirme• Şekillendirme aşamasında dikkatli olma hassasiyetini kazanma• Seramik malzemelerini tanıma ve kullanma becerisini kazanma• Seramik alanının gerektirdiği kısıtlamaları göz önünde bulundurarak ortaya konan sorun ve gereksinimleri karşılayacak bir ürünü yaratma becerisi• Sanat ve tasarım uygulamaları için gerekli olan teknikleri ve yenilikleri kullanma becerisi kazanma

Yöntemin Süresi	Yapılan işin şekline ve boyutuna göre farklılık gösterebilir (1-3 saat gibi).
Yöntemin Kazanımları	<ul style="list-style-type: none">• Kili yoğurmak• Tasarım yapmak• Görsel dili, seramik bünyeye aktarmak• Formu, tasarıma göre dikkatlice şekillendirmek• Rötüşlamak• Kurutmak• Sırlamak• Fırınlamak
Genel Kazanımlar	<ul style="list-style-type: none">• Sabırlı olmayı öğrenme• Paylaşmayı öğrenme• El becerisini geliştirme• Bireyin estetik yönünü geliştirme• Bireyi sanata duyarlı hâle getirme• Öz güvenli olma• Kendini keşfetme• Grup çalışması ile sosyalleşme• Çok yönlü düşünme yetisi kazanma• Etkin iletişim kurma ve kendini ifade edebilme
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	<ul style="list-style-type: none">• Anlatım• Soru-cevap• Gösterip yaptırma• Örnek tasarımları inceleme• Örnek uygulamaları inceleme
Yöntemde Kullanılacak Malzemeler	Beyaz kil, kırmızı kil veya şamotlu kil, seramik şekillendirme aletleri (modelaj kalemleri), bıçak, su kabı, fırça, sünger, metal veya ahşap sistre, spatula, oksitler, pigment boyalar, sırlar

İşlem Basamakları	1. Malzemeleri hazırlayınız.
	
	2. Şekillendirmede kullanılacak kilin içindeki havanın çıkması ve homojen hâle gelmesi için yoğurunuz.
	
3. Yoğurulmuş kilin kurumaması için kili plastik poşetin içinde muhafaza ediniz.	
4. Yoğurulan kilden küçük bir parça alıp küre biçiminde şekillendiriniz.	
	

İşlem Basamakları

5. Bir elinizde kil küresini korumak için iyice kavrayınız, diğer elinizin başparmağı ile avucunuzda bir miktar baskı hissedene kadar çamurun ortasından aşağı doğru bastırınız.

6. Formu şekillendirmek için alttan başlayarak topu döndürüp üst kenara doğru yavaşça ve eşit bir şekilde sıkıştırınız.

7. Ağız kısmının açılmasını önlemek için başparmağınızı bükerek şekillendiriniz.

7.1. Bu aşamada formun ağız kısmını oldukça kalın ve mümkün olduğunca kapalı tutmak önemlidir. Böylece formun hızlı genişlemesini ve şeklinin bozulmasını önleyecektir. Ayrıca ağzın yırtılmasını veya çatlamasını durduracaktır.

8. Ellerinizin konumunu, başparmağınız dışarıda diğer parmaklarınız içeride olacak şekilde hareket ettiriniz.

İşlem Basamakları

9. Kili aşağıdan yukarıya doğru parmaklarınızla nazik dokunuşlarla şekillendiriniz ve eşit kalınlığa getirmeye çalışınız.

10. Elin ısı kilin kurumasına neden olabilir ve bu durum da bünyede çatlaklara sebep olabilir. Bunu önlemek için elinizi düzenli olarak nemlendiriniz.

11. Ürünü yapmak istediğiniz tasarıma ulaştırdığınızda, ağzını düzeltmeye başlayınız ve tasarımın ebadına göre incelik oranını ayarlayınız.

12. Formun iç yüzeyini sistre yardımıyla düzleştiriniz.

13. Formun şeklini düzeltmeniz gerekiyorsa tahta bir spatula ile vurarak istenen şekle getirebilirsiniz.

İşlem Basamakları	<p>14. Deri serliğine gelmiş (nemini çekmiş) ürünü ters olarak çeviriniz, ardından dış yüzeyi düzleştirmek için metal bir sistre ve sünger ile dikkatlice düzeltiniz.</p>
	<p>15. Dışı düzeltilmiş ürünün ağız kısmını (isteğe bağlı) bıçakla kesiniz ve nemli süngerle rötuşlayınız.</p>
	<p>16. Kontrollü bir şekilde kurumaya bırakınız.</p> <p>17. Tam kuruma gerçekleştikten sonra bisküvi pişirimini yapınız. 18. Bisküvi pişirimi yapılan formu sırlayınız. 19. İkinci pişirim olan sırlı pişirimi yapınız.</p>
Ölçme ve Değerlendirme	<p>Çalışmaya uygun hazırlanan ölçeği kullanınız. Yapılan uygulamanın tüm aşamaları başarıyla yerine getirilip proje/performans çalışmalarının tamamlanması ile amaca ulaşılmıştır.</p>

Bu teknik ile yapılacak formlar çok çeşitlidir. Boyutları farklı kapalı ve açık formlar şekillendirilebilir. Estetik ve sanatsal uygulamalar yapılarak özgün tasarımlar meydana getirilebilir (Şekil 1, 2, 3, 4, 5).

Şekil 1. Hazır olan küre, çimdikleme yöntemiyle içi boşaltılarak yarım küre hâline getirilir.

Şekil 2. Şekillenen yarım küreler, çentik atılarak balçık yardımı ile birbirine birleştirilir.

Şekil 3. Küre hâline gelen form, tahta spatula yardımıyla şekillendirilir.

Şekil 4. Yumurta hâline gelen formlar rötuşlanmış ve tasarıma göre formun yüzeyinde ajur (oyma) ve kazıma dekor teknikleri uygulanmıştır.

Şekil 5. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulama. Farklı malzemeler ile kompozisyon
Ferit Cihat Sertkaya «Ütopya», 45x45x46 cm, 1050 °C, saġar pişirimi 2014

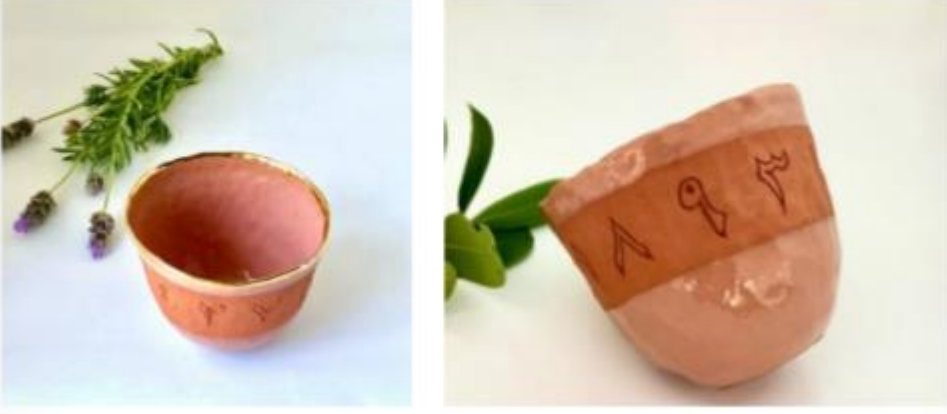
Şekil 6. Çimdikleme yöntemiyle yapılmış soyut formlar

Şekil 7. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulama, kompozisyon
Ferit Cihat Sertkaya "Esaret", 100x40x30 cm, 1050°C, elektrikli ve raku pişirimi, 2014

ÖZGÜN UYGULAMALAR

Sanatçılar tarafından çimdikleme yöntemi kullanılarak yapılan özgün uygulamalar aşağıda yer almaktadır (Şekil 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19).

Şekil 8. Çimdikleme yöntemiyle yapılan fincan, Pınar Baklan, Marmaris, Türkiye

Şekil 9. Çimdikleme yöntemiyle yapılan kâse uygulamaları (URL 1)

Şekil 10. Çimdikleme yöntemiyle yapılan kâse uygulamaları (URL 2)
Kate Tremel, Michigan, ABD

Şekil 11. Çimdikleme yöntemiyle yapılan kâse uygulamaları (URL 3)
Kate Tremel, Michigan, ABD

Şekil 12. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulamalar (URL 4)
Kerryn Levy, Avustralya

Şekil 13. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulamalar (URL 5)
Martin Pearce, İngiltere

Şekil 17. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulama, kompozisyon
Ferit Cihat Sertkaya "Doğuş", 70x30x28 cm, 1050°C, 49 Parça Elle Şekillendirme
Sagar, İşleme ve Elektrikli Fırın Pişirim, 2014

Şekil 18. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulama
Ferit Cihat Sertkaya "Asalar", 21x50/26x60/26x58/25x58/25x54 cm,
elle şekillendirme, duvara asılı, tuz, raku, işleme ve elektrikli fırın pişirimi, 2013

Şekil 19. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulama Ferit Cihat Sertkaya "Haşaşlar", 45x35x25 cm, elle şekillendirme, anagama ve tuz pişirimi, 2015

Şekil 14. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulamalar (URL 6). Martin Pearce, İngiltere

Şekil 15. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulamalar (URL 7) Laure Sulger, Paris, Fransa

Şekil 16. Çimdikleme yöntemiyle yapılan uygulamalar (URL 8) Dorothée Loriguet, Fransa